

Fangi í egnum landi

Tikin um náttina og avsettur

Um það sum hendi áðrenn og aftaná tá Gomulka í desember í fjór varð avsettur

Tað er onki at gera. Tú skalt koma beinanvegin. Soleiðis málbar ein rödd seg í telefonini talandi við leiðaran í polska kommunistaflokkinum Władysław Gomulka, leygar-dagin 19. desember í fjór, tá hann fyrstu ferð tað viku-una var í heimi sínum í Warszawa. Röddin, sum soleiðis talaði við hin tá sterkasta mann í Póllandi hin 66 ára gamla flokksformannin, var Miacyław Moczar's, sum fyrst hevdí verið leiðarin av loyniliga politinum og statstrygdartænastuni. Hann er nú vorðin verjómálaráðharri og aftur ovasti fyrri ráðnum viðvíkjandi landsins trygd.

Gomulka legði onki í orðini, men fór at hvíla seg. Hann svav tá tveir bilar steðgaðu frammanfyri hús hansara. Sum fangi var Gomulka tikin av bóli og koyrdur til politihövuðsstöðina. Við einum politiofasta við hvørja síðu var hann leiddur inn í litla fundarhóli hjá politiburenum, har hann úttan nakran háva var settur úr starvinum.

Goymdur eitt samdøgur

Gomulka var hereftir leiddur út úr fundarhólinum, og í politibilinum var hann koyrdur til eina av síðugotunum til hövuðsgøtu Warszawa, Marszałkowska Ulica, og ein tíma seinri var hann so aftur fluttur til eina statsoygn 30 km sunnanfyri Warszawa.

Ikki fyrr enn eitt samdøgur aftaná komu tíðindini, at Edward Gierek var útnevndur til nýggjan fyrstaskrivara fyrri polska kommunistaflokkin.

Longu mánamorgunin var Gomulka aftur koyrdur til hövuðsstaðin. Í einum sjúkrahúsi

var hann koyrdur til eitt stjórnsjúkrahús, har hann nú er undir eftirliti av læknunum og monnum frá statstrygdartænastuni.

Statsskipanin hevur fallið dóm yvir sin mann, og stóða hansara er ikki broytt síðan hann fyrri tveimum mánaðum var avsettur. Polsku myndugleikarnir hava gjørt alt fyrri at loyna, hvussu Gomulka var avsettur og um hvussu er við honum nú.

At halda fólk í óvissu og kanska óannleika letur seg ikki gera leingi. Danska blaðið AKTUELT hevur sum fyrsta blað fingið upplýsingar um tað sum hendi, tá Gomulka var avsettur. Tíðindamaður blaðsins fekk frá ymsum keldum at vita, at meginparturin av tingingunum um prishækk-ingarnar á matvörum vóru ikki havdar í polska parlamentinum. Gejmen, men í politiburenum. Her var tað, at Gomulka seinasta heyst var vorðin ósamdur við núverandi flokkskrivaran, Edward Gierek, og hin nú avsetta verjómálaráðharan, Wojciech Jazurczski.

Herurin upp í leikin

Á einum loyniligum fundi ávarðaði Edward Gierek móti mótstöðu frá arbeidarum í provinsini, har hann sjálvur var fyrstiskrivari, nevnliga í Katowice, nærhendis tjekkoslovakiska markinum.

Tá Gomulka vildi hava eina generella prishækkun, segði hann: »Verður stríð, má herurin koma upp í leikin. Hvat hava vit annars herin til?»

Hetta fordi við ser, at stríð stóðst millum Gomulka og Jaruzelski, sum segði, at hann undir ongum umstøðum vildi senda herin móti polskum arbeidarum.

Verkföllini

Uttanum Jaruzelski, verjómálaráðharra, fekk Moczar sereind-

Gomulka

ir frá politinum og herinum til Katowice og her vóru herdeildirnar tá stjórnin boðaði frá prishækkingunum hin 13. desember.

Tað gjordist tó ikki ófriðaligt í Katowice fyrr enn langt aftaná. Men harafturimóti gjordist stríð í eysturbýnum, har arbeidsmennirnir komu til Warszawa, gjørdur teir eina arbeidaranevnd, sum náttina til 18. desember gjørdi av, at skipa fyrri aðalverkfalli fyrri alt Warszawaoki. Átlanin var at verkfallið skuldi setast í verk mánadagin 21. desember, men dagin fyrri gav Gierek fjarsýninum boð um, at Gomulka var koyrdur frá.

Eftir hetta kendist vælnøgð í Sovjettrusska hövuðsstáðnum, Moskva, at polsku arbeidararnir vóru steðgaðir just har, sum tá tjekkska várið byrjaði í Prag.

Tíðindi uttaneftir

1 pst. av læknunum eru narkomanar

Í USA og Svøríki eru eitt pst. av læknunum narkomanar, og soleiðis er eisini í Danmark, sigur ovastin fyrri danska narkotikapoliitið, Volmer N. Nissen, og gevur hann eisini teim um skuldina fyrri at nakrir av

Apu-maður

Næstseinstasta leygardag fór fram dráp í Frankfurt, har 15 ára gomul genta varð myrd. Poliitið hevur síðani leitað eftir einum manni, sum var átøk ur eini apu.

Poliitið fekk boð um mannin frá einum bilstjóra, sum sá hann nærhendis, har gentan varð dripin.

Bilstjórin greiddi frá, at andlitið á manninum líktist eini apu, og til hæddar var maðurin umleið 170 cm. Armarnir hingu niður móti veggum og hárið stóð til allar síður. »Apumaðurin« rann aftur og fram eftir veggum og sýntist at ver ógvuliga ræðsluslugin.

sjúklingum teirra verða narkomanar.

Hetta sigur hann í blaðnum »Mentalhygiejne«, og setur hann spurnartekin við um narkomani kann lekjast. Hann sigur, at tað poliitið er komið eftir sær ikki út til at narkomani kann lekjast.

Matvøruhjálp fyrri 36 milj. dollars

Alheimsstovnurin FAO, matvøru- og búnaðarstovnur Sam-eindu Tjóða, hevði í 1970 útreiðslur til vanligu hjálpartil-tøk síni við tilsamans 36 mill. dollars. Men harumframt hevði FAO í hondum umsitingina av hjálpartlan UNDP-stovnsins við tilsamans 71 mill. dollars. Samstundis vóru á øðrum

økjum, har FAO var uppi í, stórpeningur veittur til hjálpartil-tøk.

Í 1970 vóru 800 stipendiur-ætlanir framdar.

Í figgjarárinum 1969-70 játtaði heimsbankin lán við tilsamans 275 mill. dollars til 21 ætlanir, har FAO hevur lagt til rættis hjálpin.

Norsk serfrøð-ingahjálp til Jugoslavíu

Vandi fyrri nýggjum jarðskjálftum í Jugoslavíu er framvegis tilstaðar, og ymisk tiltøk verða framd at tryggja landinum og fólkinum móti nýggjum van-lukkum. M. a. er uppskot um at gera eina jarðskjálftatrygga byrjing í Skoplje-ókinum fyrri tær 60 mill. dollars, sum játtaðar eru til eftirlit við Vard-árna í Jugoslavíu.

Kanningarnar í samband við hesi ætlan hava verið gjørdar av norska verkfrøðingafelag-num Norconsult as. í Oslo.

sleppa nakan veg sum liggja inni í »Bitter Lake«.

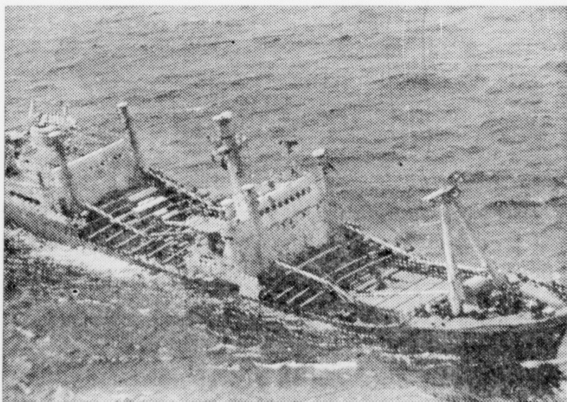
Karl Krøyer er vorðin heimskendur fyrri at fáa skip uppaftur av havsins botni við at fylla tey við polýesturkei-um. Hetta hevur hann aður roynt m. a. í Grønlandi og Kuwait.

Sovjet fer uppí loftferðslustovnin

Sovjet gjordist í fjór limur av alheimsstovninum fyrri sivilari loftferðslu, ICAO, sum nú hevur 120 limalond.

Sovjetiska flugvufelagið Aeroflot hevur nú fløgrutur, ið fevna um 500.000 km og sum tæna 3500 býum. Roknað verður við, at teir í 1970 høvdu ferðafólkatal við 80 mill. í Aeroflot. Sama ár flutti Aeroflot 350.000 tons av posti og 2,5 mill. tons av farmi. Aeroflot hevur 25 pst. av øllum loftflutningi í heiminum.

Krøyer skal reinsa Suez-veitina

Karl Krøyer úr Aarhus fer um stutta tíð til Egyptalands sum gestur hjá stjórnini. Egyptar vóna, at hann verður forur fyrri at fáa uppaftur tey skip, sum eru søkt í Suezveitini í sambandi við stríði í næreystri.

Tað liggja í dag 10 skip á botni í syðru innsiglingini og forða 14 øðrum skipum í at

»Martin Se — systurskip til »Sigrid Se — íð sakk við Sukurtoppin, men seinri varð tikin upp eftir Karl Krøyers »Anders And-mátta«.